

Posudek bakalářské práce

JÍLKOVÁ, Marta. *Historie a současnost projektu Kramerius (History and present of the Kramerius project)*. Praha, 2010. 48 s., 6 s. příl. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze. Filozofická fakulta, Ústav informačních studií a knihovnictví.

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Petra Večeřová

Předkládaná bakalářská práce má za cíl popsat vývoj, současnost a vyhlídky projektu Kramerius, jakož i stejnojmenného systému a stejnojmenné digitální knihovny. Téma je na pomezí oblasti ochrany fyzického knižního fondu a informačních technologií (digitalizace a uživatelská aplikace digitální knihovny).

Projekt, systém i digitální knihovna Kramerius je nepochybně velkým přínosem pro knihovnickou komunitu v České republice. Systém Kramerius prošel a prochází poměrně komplikovaným a dlouhodobým vývojem, převážně v režii NK a KNAV.

V první části se autorka věnuje digitalizačnímu programu, ve své práci ale nevynechala ani technickou stránku věci, popsal systém Kramerius jak po stránce technické (architektura), tak i po stránce funkčních a nefunkčních vlastností. Neopomenula ani návazné systémy, které s digitalizací a systémem Kramerius souvisí z pohledu výroby (Sirius, Registr digitalizace aj.) nebo z pohledu napojení a prezentace (The European Library, Europeana). Nechybí ani krátké porovnání se situací v zahraničí nebo vývoj digitalizace v ČR. Logika kapitol je velmi podařená.

Bohužel v bakalářské práci je několik nepřesností, které bych rád uvedl na pravou míru. V popisu kapitol vyzdvihují i velmi dobré pasáže.

Kapitola 1

Autorka uvádí přehled digitalizačních programů v ČR, ovšem míchá mezi ně i programy, které digitalizaci neprovádí (ENRICH), zároveň popis projektů je velmi obecný. Podobný problém je i v části s popisem digitalizačních projektů ve světě. Europeana není projekt na digitalizaci, ale na agregaci a následné zpřístupnění již zdigitalizovaných dat. Projekt DPE se věnoval dlouhodobé ochraně digitálních dokumentů, ne digitalizaci. Podobně projekty E-paveldas a BAM, jde o portály, ne o digitalizaci. Zcela mimo jsou další zmíněné projekty - CASPAR, LOCKSS, kde si autorka pravděpodobně neověřila cíle a náplň projektů, které se vlastní digitalizace dokumentů netýkají (jde o výzkumné projekty na dlouhodobou ochranu digitálních dat).

Kapitola 2

Obsahuje dobrý a výstižný popis vývoje mikrofilmování v ČR od 90. let 20. století. Výborný je i popis vývoje projektů Kramerius 1 a 2. Princip fungování VISK7 na str. 16 je popsán zběžně a je rozveden až v kapitole 5 – Financování, upozornění na tuto skutečnost ovšem chybí

Důvody vzniku systému Kramerius jsou popsány dostačujícím způsobem, včetně vysvětlení a výhod open source řešení.

Kapitola 3

Technické specifikace v této kapitole jsou pouze rámcové a je škoda, že autorka se nezamyslela nad omezeními plynoucími z proprietárního formátu metadat apod. Drobná nepřesnost je na straně 20 - archivní kopie ve formátu JPEG nejsou v Krameriovi nikdy ukládány, autorka tvrdí opak. Kramerius je systém pouze pro zpřístupnění DjVu souborů, archivní JPEG soubory jsou ukládány ve file systému, který nemá s Krameriem nic společného.

Naopak proces digitalizace je popsán výstižně. Je výborné, že autorka neopomenula podstatnou část procesu digitalizace a následného zpřístupnění - Registr digitalizace. Následný popis samotného rozhraní aplikace Kramerius je vyčerpávající, námětem pro další rozpracování by mohlo být shrnutí dojmů autorky z popisovaného rozhraní - co se jí líbí a co naopak nelíbí, které funkce postrádá oproti jiným digitálním knihovnám apod. Velmi dobře jsou také popsány systémy Sirius aj., jejich role v digitalizaci je podána srozumitelně a výstižně.

Kapitola 4

V této kapitole velmi dobře podán pohled do nejbližší budoucnosti digitalizace v ČR. Z této části je dobře vidět, že se autorka v prostředí orientuje, neváhala se pustit do osobních konzultací.

Následující kapitoly 5- Financování, 6- Účastnické instituce jsou zpracovány odpovídajícím způsobem, obsahují dobře a přehledně uspořádaná fakta, která dokreslují předchozí text bakalářské práce.

Díky evidentnímu zájmu autorky, osobním konzultacím a práci s reprezentativním množstvím zdrojů podává autorka vyčerpávající pohled na historii i současné dění okolo Krameria (projektu, systému i digitální knihovny). Je škoda, že některé věci zůstaly na „půl cesty“, některé nepochopeny nebo neověřeny – viz text výše. Autorka se také nevyvarovala překlepů, což je škoda.

Zadání bakalářské práce bylo naplněno. Práci kvůli výše uvedeným nepřesnostem navrhuji k obhajobě s ohodnocením **velmi dobře**.

6. září 2010 Mgr. Jan Hutař

